

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
România și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 fill. —

Olteanul

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuza.

Manuscripte nu
se inapoiază.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

Apare Dumineca.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Simțul de ordine al țaranului român.

În Ungaria și poate nici în altă țară nu este un popor mai pacinic și mai iubitor de rânduială bună, decât poporul nostru. Răbduria țaranului român a ajuns proverbială, atât de mult ține el la aceea, ca fiecare om să meargă pe calea obișnuită.

Chiar și când e sumuțat și atârțat de oameni răi și fără teamă de Dumnezeu, el nici atunci nu-și iese din sărite, ci socotind, că asta e voia Celui de sus își pleacă capul și rabdă în tăcere și năcazul acela.

Răbdarea și simțul de ordine al țaranului român s'a dovedit în toate lucrările sale și cu toate prilejurile ce i-s'au dat. Și mirare, că firea asta pacinică nu o are numai țaranul, ci și oamenii cu carte, așa numiții intelectuali români, prin vinele cărora curge tot sânge domol și liniștit de-al părinților, rămași la coarnele plugului.

Dovezi avem destule. Nu se întâmplă nici o adunare, nici o întâlnire mai mare, unde să nu iasă la lumină dragostea poporului față de buna rânduială. Țaranii noștri ori unde merg, cred, că merg dacă nu la sf. biserică, atunci cel puțin la școală sau la vre-o procesiune, cu care prilej omul trebuie să fie treaz la cap, pus în rând și mai mult ascultător și plinitor al lucrurilor, ce i-se spun, decât ca el însuși să facă vorbărie multă, ori să se certe, sau să se chiar încaere.

Eu de câte ori am văzut pe românii adunați, mi se părea că sunt în sf. casă de rugăciune, unde diacul sau preotul spune căzania sau vre-o predică, iar poporul stă și ascultă cu răsuflarea oprită, ca să prindă toată vorba ce răsună de pe buzele preotului sau ale cantorului.

Și aceasta se întâmplă nu numai când îi spui lucruri de-ale sufletului, ci și când ascultă lucruri de-ale gospodăriei sau economiei.

Abia când i-se spune ori arată ceva de răs, abia atunci își deschide ceva mai tare gura și dă curs liber inimii sale ca să-și mai uite supărările.

Iubirea aceasta de pace a țaranului vine dela dragostea și credința ce o are el în Dumnezeu, care-i spune să fie blând și iubitor de pace, pentru că aceia fii lui Dumnezeu se vor chema.

Dragostea după buna rânduială nu s'a arătat numai cu prilejul marilor serbări culturale, ca cele dela Blaj, Orăștie, Caransebeș și cu prilejul adunărilor politice, cum au fost adunările populare din anii trecuți pentru legea lui Aponyi și pentru cunoașterea mersului lucrărilor din țară.

Iar acum de curând la adunarea populară din Alba-Iulia poporul român a dat o nouă dovadă despre firea lui pacinică și domoală. Spun foile și cei ce au luat parte, că în așa mare rânduială veniau țaranii la adunare, cât se mirau și străinii, iar când polițaii le-au cerut bețele, ca să nu se întâmple vre-o încercare, ei le dedeau bucuros, însoțindu-le și de câte-o glumă răușită. Și ce e mai mult, acești oameni bătuți de toate vremurile rele nu și-au ieșit din fire nici atunci, când a venit primarul orașului și spunând, că jandarmii iau adus la cunoștință, că se vorbese lucruri agitatorice, de aceea e silit să închidă adunarea, zic nici atunci nu și-au dat frâu liber mâinii și urei, ce clocotește în inima și mintea omului copleșit de nedreptăți.

Bieții oameni s'au împrăștiat în bună rânduială, fără să facă vre-o împotrivire mai mare, la care se așteptau poate sulțile jandarmilor, ca să-și câștige în chipul acesta vredniciei nemuritoare pentru vărsarea sângelui de «valah» . . .

S'au dus fiecare în liniște și tăcere, ducând fiecare în inimă dorința fierbinte, împreună cu nădejdea unor zile de mai bine, căci noaptea neamului nostru a trecut și acum începe «să se facă ziua».

Marea adunare a Românilor la Alba-Iulia

Deputații noștri, voind să apropie tot mai mult poporul de conducătorii săi, ca așa să știe și cei mulți cum umblă treburile în țeara aceasta, au pus la cale ținerea mai multor adunări populare, între cari cea dintâi a fost rânduită la Alba-Iulia, în cetatea lui Mihaiu Viteazul. Oamenii din cercurile Vințului, Ighiului și Aiudului înțelegând însemnătatea unei astfel de adunări, unde auzi multe și folositoare lucruri dela fruntașii neamului, au pornit cu sutele nu numai din comunele învecinate, ci chiar din mari depărtări. În fruntea lor mergeau părinții lor sufletești, ori alți oameni cu carte din sat și duceau cu ei și o tablă pe care era scris numele comunei, din cari erau voinicii flăcăi și moșnegi cu plete albe.

S'au adunat încetul cu încetul ca la vre-o 10 mii, atât era de mare dorința poporului de-ași vedea pe neînfrânții lor deputați și fruntași ca să le dea hrană sufletească și tărie pentru îndurarea multelor năcazuri, ce-l apasă și cari pe semne au să mai vină și deacum înainte.

În Alba-Iulia era toți deputații Dr. Mihali, Dr. Vaida, V. Damian, Dr. C. Pop, Dr. Nicolae Șerban, Dr. V. Moldovan, Dr. V. Branișce, Dr. Nestor Oprian, Dr. A. Vlad, Dr. Iuliu Maniu, Dr. R. Boila, Dr. Lazar, etc. Mulțimea aclamează estaziată pe deputații și funtașii neamului, cari veniră să spună oamenilor, cum stăm noi cu guvernul și ce trebuie să facem pe viitor ca să răsuflăm cevaș mai liber de mulțimea greutăților ce apasă pe umerii noștri.

Cel dintâi care a vorbit a fost îmbătrânitul în lupte și frecări naționale R. Pațiuța, care spune în câteva vorbe ținta adunării din 31 Maiu.

Ca președinte al adunării e ales protopopul Alba-Iuliei, Ioan Teculescu, care într-o vorbire însuflețită tâlmăcește poporului voința noastră din ziua de azi. «Noi nu voim nimic rău — zice protopopul — ceia ce voim și cerem noi este scris de mult în cartea neamului. Nu voim altceva decât aceea ce-au voit părinții noștri: viață și lumină. Voim să păstrăm ce am primit dela ei și ce e al nostru și numai al nostru. Nu ne trebuie figuri streine, nu ne trebuie cadre noi...»

Din mii de glasuri astăzi
Un glas noi să formăm,
Și 'n lung și 'n latul lumii
Noi astfel să strigăm:

Români suntem cu toții
Și-așa vrem să ne fie
Și fiii și nepoții
De-acum până 'n vecie.

la apoi cuvântul d-l Dr. Mihali, care spune că președintele partidului național, badea George dela Băsești, cere scuze că nu poate lua parte la adunare, din cauză că nu prea e sănătos. Trece apoi la tălmăcirea schimbărilor mari prin cari trece guvernul țării noastre, mai ales în ce privește politica și viața economică a statului. Noi vrem să fie pace și bună înțelegere între locuitorii țării — așa vorbește d-l Mihali — ca așa tare, să poată ținea piept dușmanilor de dinafară, de aceea ne-am pus la târgu-eli cu ministrul Tisa, ca să ne dea batăr ceva drepturi din cele multe ce ni se cuvin, dar dânsul ascultă mai mult de ceata acelora, cari nu văd primejdia cu care e amenințată țara, decât de ceace-i spune min-tea și iubirea de dreptate, n'a voit să ne dea nimic, adecă a zis că ne dă un os de ros, dar numai dacă ne vom scrie înșine sentința de moarte că nu vrem să mai fim români. Firește că deputații nu s'au putut învoi la lucrul acesta pentru lumea întreagă, de aceea l'am părăsit pe ministrul cel cu două fețe, ca să facă ce a vrea, noi să ne vedem de năcazurile noastre.

Arată mai departe binele ce-ar fi în țara aceasta dacă li s'ar da și românilor drepturile ce li-se cuvin. Desvâlește marea dragoste a românului față de pământul țării acesteia, pe care îl lucră cu sudoare și osteneală pe lângă toată lipsa de sprijin din partea statului, care în loc să se îngrijească de regularea râurilor cari îi nimicesc an de an avutul puțin ce-l are, în schimb varsă milioane în străduința aceea zadarnică de-a așeza pe unguri printre români, ca să ne maghiarizeze.

Când își ridică glasul neobositul bărbat Dr. Alexandra Vaida, deputatul cercului Arpașul de jos, mulțimea îl primește cu strigăte nesfârșite de: să trăiască. Deputatul Vaida arată ținta ascunsă ce-o urmărește guvernul prin făurirea noilor legi apăsătoare din cale afară, cum e legea pentru vot, și cea de presă. Ba ce e mai mult stăpânitorii noștri ne învinuesc că nu ne iubim destul țara, cum o iubesc ungurii și mai ales jidanii și că mai bucuros ne-am dori prietenia Rușilor, decât a locuitorilor din țara Ungariei. Cu un astfel de simțământ am fost învinuit și eu, spunându-se că poziția a prins o epistolă scrisă de un bărbat rus, cunoscut de dușman al țării, și adresată mie. Firește a fost numai e scornitură.

Să fim, fraților, tari în credință. Au putut face până acum cu noi, ce au vrut. De acuma însă nu vor mai putea. Dreptatea noastră să apropie. Pe când în 1905 eram în parlament 15 deputați români, nici nu voiau să stea cu noi de vorbă și activitatea noastră din parlament a trebuit să se mărginească la acea opoziție dârză, ce am dus-o atâta vreme. Azi, când abea avem 5 deputați în cameră, totuși ne invită guvernul să facem pace. Acesta e semnul importanței și înaintării noastre. Să fim treji că se apropie ziua judecării și a dreptății. În curând, vrând nevrând vor fi siliți să stea de nou cu noi de vorbă, dar atunci vor fi siliți să ne și dea ce cerem și ce ne compete: *drepturile noastre, ca să fim neam liber în țară liberă.*

Voi, fraților, cari ca soldați știți bine ce înseamnă vorba mai marilor și vă știți supune poruncei, luați seama la chemarea conducătorilor voștri, ca totdeauna și între orice împrejurări să stăm cu toții în slujba

sfântă a cauzei românești. Așa să ne ajute Dumnezeu! (Aprobări și aclamări îndelungi).

A vorbit apoi fruntașul avocat Dr. Aurel Vlad, despre noua lege de vot, în care arată nedreptatea ce ni se face nouă românilor.

Când era pe la mijlocul vorbirii a venit primarul orașului, care a oprit adunarea spunând că a auzit dela jandarmi, că se face agitație.

Președintele adunării văzând că nu e încătrău a închis adunarea, spunând oamenilor, că simțul nostru iubitor de ordine, ne îndeamnă să ne ducem în pace, deși amărăți în suflet, la vetrele noastre.

După împărțirea adunării dl avocat Dr. I. Maniu a trimis o telegramă de protestare ministrului, de următorul cuprins:

Vă aducem la cunoștință cu tot respectul, că cei peste 8000 de oameni intruniți în adunarea populară dela Alba-Iulia au fost împărțiați de gendarmerie în mod arbitrar, fără ca factorul emis al autorităților care era prezent să o fi provocat la aceasta în mod legal neavând nici o obiecțiune în contra vorbirilor rostite; acțiunea nelegiuită a gendarmeriei a fost sprijinită de ajutorul de primar și astfel jandarmii încurajați au și brutalizat pe vre-o câțiva din mulțimea, care se împărștia în mod pacinic.

Protestând în contra acestui procedeu nelegal și brutal, adânc consternați, cerem pedepsirea organelor, cari au procedat nelegal. —

S'a ținut apoi o consfătuire din partea fruntașilor comitatului, în care s'a hotărât împărțirea comitatului după cele patru cercuri de votare cu sediul în Blaj, a cărui președinte e Dr. Sabo, în Alba-Iulia e Dr. Marciaș, în Ighiu Dr. Ioan Pop și în Aiud protopopul Maior.

Seara s'a dat o petrecere frumoasă din partea dnei Veturia Triteanu, a dlui Ionel Crișan și dlui Ionel Rădulescu.

Rap.

Țarul și Kaiserul.

Viena, 1 Iunie 1914.

Ziarele de aici aduc confirmarea știrii, că imediat după vizita ce o va face Marele Țar al Rusiei în România, va merge și Kaiserul Wilhelm la Sinaia. România va avea deci în cel mai scurt timp două vizite mari împărătești, cum rar s'a mai pomenit în vre-o țară. Doi, cei mai puternici domnitori, împărați ai duor țări puternice, stăpâni ai atâtor țări, mări și neamuri, merg se facă vizită în sermana Valachiei lui Carol cel Mare, laureatul rege român.

De un timp încoace în România vizitele acestea mari sunt cam dese din cale afară. Incepând cu statele balcanice și până în capul Europei la Spania, toate statele dela sud au făcut și fac mereu vizite la București! Și până azi toți au fost primiți foarte ospital și cu multă prevenire, doar singură Ungaria, nefericita Ungarie strigă ca din gura șarpelui că trimisul ei și al Contelui Tisza, nefericitul călugăr dela Orade — a fost primit cu ciomege și fluierături. Nici că a meritat ceva mai admirabil!

Acum însă România se pregătește să primească cele mai înalte vizite

ce i-se pot face. Azi e secret public, aceia că nici una nici alta din aceste vizite nu sunt din dragoste față de români ci din nevoie mare.

Amândoi împărații merg la România să vâneze acelaș câștig, să cucerească pentru ei prietenia României, dela a cărei ținută atârnă balansarea cumpenei. E deosebite mare însă între unul și celălalt, căci până când Țarul peștește prietenia României dela Români, până atunci Kaiserul vrea să o peștească dela Carol.

E știut însă că azi fetele nu se mai mărită după cel ce-l recomandă părinții, măcar de-ar fi cu stea în frunte, ci se mărită după acela de care le e drag.

Despre Țar se zice că s'ar apropia de România cu gânduri de dărnicie împărătească. Se afirmă că fiind gata de războiu îi va ușura României trecerea Carpaților. Iar gazetele nemțești și ungurești, ca să incurce lucrurile și să le deie cu totul altă față, afirmă, că Țarul va restitui iarăși României cele 3 județe basarabene.

România nu vrea să câștige Basarabia dela Rusia cu războiu și prin alianță cu Austro-Ungaria și Germania, căci e știut că așa nu va avea-o în veci — ci vrea să o aibă pe cale prietenească.

Rusia o știe bine aceasta și probabil că Țarul va și face acel dar României, după cum afirmă chiar vorbirile lui Sassanow și a altor bărbați mari ruși. Și Rusia o va face aceasta cu atât mai vârtos cu cât ea știe, că numai în felul acesta poate avea prietenia sinceră a României.

Kaiserul însă știe prea bine că drumul Țarului la România duce peste Transilvania și de aceea e neastâmpărat și pleacă și El la drum. El însă și cu El Germania și Austro-Ungaria nu mai pot azi izbuti. Prea s'au purtat nerecunoscător și rău față de România și merită o mică lecție! De un timp caută mereu pricina diferenței mari dintre Ele și România, dar nu o află, sau mai bine zis, nu vreau să o afle! Ba ce e mai mult, că trec peste ea, o calcă în picioare și totuși nu o află. Curios!

Ne trec cu vederea, pe noi români Transilvăneni încă și acum când Rusia le-a spus-o franc că prin noi va câștiga prietenia României. Nu poate oare Germania și Austro-Ungaria să se apropie și ea prin noi de România? — Nu!

Nu vreau să ne recunoască încă, dar ne vor recunoaște când va fi prea târziu.

Nereușita Kaiserului la Sinaia e sigură de pe acum. Mai că mai bine ar face să șadă acasă Kaiserul. Înțeleptul rege Carol va ști să-i spună și Lui că: *«azi războaiele nu le mai conduc regii ci poporul»*. Voința poporului deci și regele poporului!

România nu poate fi prietina unui stat care ține încătușată soarta unui popor de 4 milioane, de acelaș sânge și lege. Ea va căuta să elupte libertatea acestora! E datorința ei!

A. Opreșă.

Scrisoare din București.

(Dela corespondentul nostru).

Chestia unui congres al comercianților și industriașilor. — Escursiune în Cadrilater. — Ideea unei călătorii pe valea Prahovei.

La ședința cercului Comercial și industrial din București din ziua de 7 Mai s'a discutat chestia congresului ce să va ține în zilele de 1 și 2 Iunie la Brăila cu o reducere de 75% pe Căile ferate Române.

S'a ales apoi o comisiune compusă din dnii Mihalcea Vrânceanu, C. Cernățeanu, Lazăr Tulbure, N. Mircea și Gh. Niculescu pentru a să prezenta dlui Prim Ministru și a solicita candidatura dlui Gh. Ioanide la coleg. II. de Cameră.

* * *

„Statul Negustoresc“ din București a făcut o excursiune în Cadrilater: Balcic, Dobrici, Cavarua, unde cu ocaziunea aceasta s'a înființat filialele sfatului.

S'a sfințit drapele și s'a format comitete cu care prilej s'a ținut mai multe cuvântări frumoase.

Nașii drapelului la Dobrici a fost dl Prefect al Județului, dl G. Giurgescu, la Balcic dl Ionescu, la Cavarua dl Nicolaidi Primarul Cavarnei.

Autoritățile și poporul au primit în mod foarte călduros pe escursionisti. Li s'au arătat diferite regiuni ale noului teritoriu dându-li-se explicațiile de lipsă.

Pretutindenea li s'a arătat dragoste și bunăvoință din belșug. Din membrii sfatului București au vorbit dnii Spirea, Ghenghi secretarul sfatului, N. Munteanu, Lazăr Tulbure, Costescu și alți membri consilieri, precum și președinții și alți membri al filialelor înființate. Despărțirea a fost dintre cele mai frumoase. Au plecat cu vii regrette din ținutul acesta ospital.

* * *

Sfatul negustoresc din București a mai luat inițiativa unei mari excursiuni pe valea Prahovei în ziua de 29 Iunie (Sf. Petru și Pavel).

FOTTA.

BJÖRNSTERJNE BJÖRSON.

O noapte furtunoasă.

E noapte. Coliba e mică și caldă. Pe pereți sunt acățate sculele unui pescar. În colțul colibeii e așezat un dulăpior vechiu, până când pe blidariu stau înșiruite ulcelele și farfuriile, înroșite de flacăra focului ce pălpăie pe vatră. Patul e acoperit cu o perdea albă și pe pământul așternut cu un matraț vechiu dorm cinci copilași rumeni ca bojorii. Lângă pat stă în genunchi o femeie palidă — mama lor — stă în genunchi și să roagă. Bărbatul ei e dus pe mare, deși noaptea e furtunoasă și vântul de miază-zi ridică niște valuri mari și negre.

Jörgen e pescar de când a fost copil. Zilnic duce o luptă grea contra mării, pentru ca să câștige pâine pentru nevastă și pentru cei cinci copilași. Fie frig, ploaie, viscol, sau bură el în fiecare seară pleacă regulat cu luntrea pe mare. Nici-când nu-și ia cu sine tovarăș de drum. În decursul

SOLIA ÎNVIERII.

Urmare.

Dar să știți, iubitorilor, că în țeara noastră, în fiecare an se preface în spirit cucuruzul cât ar crește pe vre-o 400 de mii de jugăre.

Va se zică: Să fierbe și se dospește și se preface în spirit omorător, cucuruzul care ar fi să fie hrană oamenilor, și încă atâta cucuruz cât s'ar face pe întinsele hotare alor trei-patru comitate din țeara noastră!

În anul trecut un șgomot mare s'a făcut prin gazete, că, vezi Doamne, țărani români dela sate au început a cumpăra pământ mult de pe la Domni, și că e primejdie, că pierde țeara că pământul trece pe bani scumpi, vezi bine, nu în cinst — în mâinile celor ce-l lucră, în mâinile sătenilor! Mulți își deplâng azi cumpărările acele scumpe de moșie domnească, pentru că schimbându-se stările și împrejurările, nu mai pot purta cametele după datoriile ce au făcut.

Dar iubitorilor creștini să știți, că dacă n'ar mai bea vinars, și și-ar strânge banii cruțați astfel, atunci sătenii noștri, în fiecare an ar putea cumpăra câte 100 de mii de jugăre, cu bani gata, nu pe datorie!

Iată ce pagube grozave ne face nouă beutura vinarsului blăstămat.

Dar apoi dacă am mai socoti pe lângă acestea și pagubele morale și sufletești, cari nu se pot prețui în bani? Păcatele cele multe, și grele, ce se fac în beție, și numai în beție: cetele, bățiile, uciderile și pările ce urmează după ele. Boalele și durerile, morțile și vaietele ce rămân după ele, în neam de neam, și pedepsele ce le trag după sine, în lumea aceasta și în lumea cealaltă.

Toate acestea pustiiri fără seamă, ne-au adus pe noi preoții, cari suntem puși de mai mari pentru cărmuirea voastră, iubitorilor creștini, și cari ne simțim răspunză-

tori pentru voi și pentru sufletele voastre înaintea lui D-zeu și a oamenilor, ne-au dus zic, la hotărârea, ca să începem o luptă nestângenită împotriva obiceiului rău, în-cuibat din nenorocire în traiul iubitorilor noștri poporeni, și după ce ne-am sfătuit mult în săborul protopopesc al preoților din această eparhie a Clujului, am adus mai multe hotărâri potrivite a rări și a stărpi păcatul beuturilor bețive din mijlocul credincioșilor noștri, și mai ales a scoate cu totul dintr-o nouă beutura vinarsului, ca cea mai veninoasă și mai primejdioasă.

Și fiindcă pustiitorul obiceiului nu s'a încuibat numai în traiul cel de toate zilele al oamenilor noștri, ci printr'o orbie și nesocotință păcătoasă, beutura aceasta diavolească, s'a amestecat și în preajma sfințelilor slujbe, — sinodul protopopesc a oprit cu toată asprimea acest necreștinesc fapt.

Anume sinodul „oprește îndeosebi pe toți credincioșii de a mai folosi beutura blăstămată a vinarsului din prilejurile sfinte a botezurilor, sfeștaniilor, cununilor și înmormântărilor; cu un cuvânt eschide dela ori ce slujbe preotești împreunarea Mamonului, ce zace în beutura de spirit, cu darul sfânt al slujbelor dumnezeiești“.

Sinodul îndatorează pe fiește care preot de a vesti aceasta opreliște sinodală și a o ține și a griji să fie ținută de toți sub greutatea pedepsei în bani, în folosul „fondului tractual“. Iar unde nu s'ar ține seamă de aceasta opreliște preoți sunt oprit de a cinsti cu ființa lor de față casele, mesele sau locurile acelea, unde se cinsteste mai mult Mamonul decât numele lui Dzeu sfântul.

Cu aceasta hotărâre, iubitorilor creștini se face începutul unei lupte grele, dar sfinte, împotriva celui mai primejdios dușman al binelui nostru, — dar numai începutul. Atâta însă nu e destul.

(Va urma).

muncii obositoare și primejdiei, cari îl pân-dește în orice clipă, el întotdeauna să cugetă la soția lui, care stă acasă și să cugetă la el. Și dacă viscolul vâjăe cu mânie și păsările de mare chiuiie, pe dinaintea ochilor ei sufletești trec chipuri îngrozitoare și pestrițe.

Vede, cum valurile cuprind în brațele lor pe poporul de pescari; vede, cum vântul aruncă încoace și încolo câte-o luntriță în care șade numai un singur om: șade bărbatul ei. I-să pare, că aude foșnetul lin a însăratului plâpând și simte, că Jörgen cu o putere supra-omenească să luptă pentru viața lui, dar puterea pe incetul îl părăsește și să cugetă la limanul sigur chiar în clipa aceea, când se cufundă...

Și vântul de miază-zi vâjăe și urlă. Alma în fine să obosește de atâta spaimă și gândurile ei se întorc iară în odăița scundă. Privirea-i i-să ațintește spre ceasul, care minută de minută trece înainte, fără de a putea fi reținut...

Cu o hotărâre repentină își aruncă o năframă pe umeri și ese, ca să vadă marea și aceea, că luminează bine lămpile din far? De sus cade o ploaie rece și vântul îi aruncă în față picături reci ca ghiața. Nici nu-ți poți închipui un întuneric mai mare, decât cel din nopțile acestea de iarnă. Prin

nici o fereastă nu se strecoară baremi o rază de lumină.

Intr'aceea ea să oprește în fața unei case, care e aproape de ruină. Printre grin-zile putrede vântul să primblă în dragă voie. Ușa tremură și din coperișul de pae vântul încă și-a luat cu sine o parte bună.

Ah, azi mi-am uitat cu totul de sarmăna văduvă! — se cugetă în sine Alma. Veacul acesta rău o face să suferă și mai mult. Jörgen și eri a spus, că femeia e bolnavă, așadară să se ducă să o cerceteze.

Ea bate în ușa învechită. Nu primește însă nici un răspuns. Alma tremură toată de frig, doar vântul acesta e rece ca ghiața. Și sarmăna bolnavă desigur, că n'are nici ce mânca și astfel flămânezesc și copiii. Mai bate iar în ușă, dar nici un răspuns. Trebuie că dorm greu! — se cugetă ea în sine. Impinge din puteri de ușă, deși aceea să putea deschide foarte ușor.

Intră. O candelă cu oleu luminează în coliba, în care plouă, fiind coperișul slab.

Bătrâna zace moartă pe pat. Mâinile-i reci atârnă nemișcate de pe pae. Gura i-a rămas deschisă în decursul ultimului strigăt care a însoțit-o spre vecinicie.

Lângă pat e un leagăn, în care dorm doi copii un băețel și o fetiță. Amândoi zămbesc. Mama lor când a simțit că i-se

NOUTĂȚI.

— **Țarul Rusiei la Constanța.** Țarul Rusiei însoțit de țarevna și de cele două fice ale sale, va sosi în portul Constanța în dimineața zilei de 1 Iunie v. cu Yachtul imperial „Standard”.

Țarul va debarca la Constanța, unde va fi primit de suveranii României, de familia princiară, încunjuțați de toți miniștrii, de suitele lor și de autoritățile civile și militare ale orașului. Țarul și familia vor debarca la orele 10 dimineața.

La orele 12 se va da un dejun de gală. După dejunul de gală, la orele 5 d. a. țarul va oferit un ceai, pe bordul yachtului său, regelui Carol și familiei princiare la care vor fi invitați și membrii guvernului cu dnii ofițeri generali.

La orele 9 seara, yachtul imperial și flota ce-l va însoți, va părăsi portul Constanța.

În legătură cu această vizită a Țarului la regele Carol este și planul de căsătorie a principelui Carol cu una din ficele țarului.

Dela Berlin la Viena în 5 ore. Din Viena se anunță, ca ofițerul prusiac Bentscher a sosit în 18 Mai la Aspern pe un biplan, venind din Berlin. La 9 ore și 15 minute Bentscher plecase din capitala Germaniei și în timp de 5 ore a parcurs drumul până la Aspern.

— **Încăerare la granița sârbobulgară.** Ziarul sârbesc „Politica” anunță că lângă comuna Milkova delă granița sârbobulgară, a avut loc o încăerare între posturile de graniță sârbe și bulgare, în cursul căreia s'a tras peste 400 focuri de pușcă. Încăerarea a fost pricinuită de niște soldați grăniceri bulgari cari, urmărind pe doi dezertori bulgari au trecut pe teritoriul sârb în urma cărui fapt un grănicer sârb a deschis focul. Se afirmă că mai mulți soldați bulgari ar fi fost răniți.

— **O groaznică catastrofă pe mare.** Vaporul „Empress” al societății „Canadian

Pacific” în urma unei ciocniri cu vaporul svedez „Storstad”, s'a scufundat. Ambele vase pleaseră în aceeași direcție, spre Europa; și încă până se aflau în gura râului St. Laurentiu, „Storstad”, pierzându-și, din cauza ceței direcția și voind să revină în linia corectă s'a ciocnit de vasul „Empress of Irland” cu atâta putere, încât acesta în timp de 10 minute s'a scufundat sub apă. Când au sosit la fața dezastrului vasele pornite în ajutor, „Empress” era deja scufundat. Știrile despre numărul victimelor sunt contradictorii. Sâmbătă dimineața societatea „Canadian Pacific”, căreia aparținea vasul scufundat a dat următorul comunicat:

„Cu catastrofa vasului „Empress of Irland”, au pierit 1032 persoane și au fost salvate 355, adică 18 pasageri de clasa I, 131 pers., de clasa II. și de clasa III. 206 membrii ai echipajului. Pe bord se aflau în momentul ciocnirii 1387 de persoane. Până acum au fost pescuite 400 de cadavre. Se afirmă că în aceasta catastrofă a pierit și celebrul artist englez Irwing împreună cu soția sa.

După cum povestește un chelner care a fost salvat, între cei înecați ar fi o mulțime de muncitori croați, cari pleaseră spre casă.

Vasul „Empress” a fost asigurat cu 12 milioane funți sterlingi (300 milioane coroane), din cari 6 milioane f. st. era asigurarea vasului, 4 milioane a încărcământului de pe el și 2 milioane a diferitelor obiecte ale pasagerilor.

— **Urmările beției.** În ziua de 21 Maiu st. v. (Sf. Constantin și Elena), doi săteni, Moise Boantă și George Hărăbală, ambii din Viștea de sus, în loc să meargă la biserică și să asculte la sf. slujbă, mai bine s'a dus la crâșmă. Aci după ce a tot golit la pahare s'au îmbătat și s'au luat la ceartă, delă ceartă la bătaie. La un moment dat Moise Boantă a dat fuga afară și luând o piatră a lovit pe George Hărăbală — care eșise după el — tocmai în cap. Hărăbală a plecat cătră casă, unde ajungând a căzut jos și a murit. Criminalul a fost arestat.

— Ion Ghindea din Ucea de sus, de un timp încoace mereu se tot îmbăta, în care timp făcea câte prostii. Așa mai zilele trecute fiind iară beat, a început a se da cu capul de păreți. În urma loviturilor, a încetat Mercuri în 21 Maiu v., din viață.

— George Mihaiu, tot din Ucea de sus, fiind beat, a luat-o cătră pădure și ajungând acolo s'a spânzurat.

Oameni buni, lăsați crâșma la pustia, căci vedeți unde duce! Feriți-vă ca de ucigă-l toaca.

Cu aeroplanul la moarte. Cel mai îndrăzneț aviator italian, Phillippo Cevasco s'a înecat în 3 l. c. în Lago-Maggiore. Vestitul pilot încerca un nou sistem de hidroplan și lăsându-se dela o mare înălțime asupra lacului, o aripă a aparatului a ajuns în apă, așa că hidroplanul împreună cu conducătorul lui au dispărut sub valuri. Cadavrul nenorocitului aviator n'a fost încă aflat.

Cevasco parcursese cel dintâi distanța Genua-Roma, fară a întrerupe drumul și stabilise un record mondial când cu 3 pasageri a sburat delă Milano la Veneția. Avea de gând ca în luna aceasta să facă un sbor delă Genua la Tripolis, moartea însă l-a împiedecat delă executarea acestui îndrăzneț plan.

— **Incident la granița româno-rusă.** Din Tulcea se anunță: Doi grăniceri români pe când se aflau în patrulare pe malul Dunării, în dreptul satului Ceatalchioi, au surprins 6 pescari din Rusia în 3 bărci încărcate cu lemne dintr'o pădure de pe teritoriul românesc; și cum aceștia la somațiile făcute, nu s'au supus, grănicerii au tras cu arma, omorând pe unul din ei. Ceialți pescari au dispărut cu bărcile pe malul rusesc. Cazul se anchetează.

— **Aviz cătră publicul Român.** Cunoșcând multele lipsuri ale poporului nostru delă sate, am deschis în Budapesta un **Birou de informații** ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român, în ori care afacere ce să ține de Budapesta.

Dau informații referitor la rugărilor ina-

apropie moartea i-a coperit cu cearșaful său. Acesta a fost lucrul ultim ce l-a mai putut face pentru ei...

Și ce a făcut acuma nevasta pescariului?... A luat cu sine ceva din coliba aceea. Și a început să fugă, par' că ar alunga-o cineva. Poate a furat ceva? D'apoi găsea ea doar ceva de furat în coliba aceea? Sub năframa-i mare totuși ascunde ceva și fuge cât poate. Inima ei bate cu putere. În tine ajunge acasă. Indată să repede la pat și pune în el ceea ce a adus cu sine: pe cei doi copilași ai repausatei! Copilașii se trezesc din somn și încep a plânge. Dar Alma le dă de mâncare și-i acopere bine. După aceea aprinde focul, ca să-și uște hainele ude.

Femeia e palidă și pare că e muncită de o rémușcare sufletească foarte mare. În cele din urmă își plecă jos capul și începe a plânge.

— Ah, n'a avut destule griji sârmanul meu bărbat și până acum? Ce-am făcut eu? Doar și altul putea să-i iee pe acești copilași săraci, unul, care putea să le poarte mai ușor de grije, decât noi. Bărbatul meu poate nici nu mă va înțelege... A sosit deja... Ah, încă nu... Dar încurând va sosi... Dar indată poate fi aici, doar

acum se creapă de ziuă?... Ce să-i spun lui?... Mă tem de sosirea lui!...

Și sârmana femeie să muncește singură cu gânduri. Afără vântul șueră cu putere, ploaia curge mereu, iar păsările de mare cu șuerături prelungi întâmpină aurorile zilei. Alma nu mai poate de oboseală...

Ușa atunci se deschide. Pescarul înalt și blond să oprește în pragul casei. E tot ud și în mână are rociul de pești.

— A sosit călătorul de pe mare! — strigă el cu veselie.

— Ce binei, c'ai sosit odată — îi răspunse femeia, întâmpinând cu drag pe bărbatul ei.

Jörgen și-a desbrăcat paltonul umed și a deschis obloanele delă ferești. Alma și-a împrumutat puțin curaj din privirea lui cea blândă.

— Jörgen, ce timp urât e!
— Despre asta eu ți-ași ști spune mai multe!

— Dar peștii unde-s?
— E trist, dar nu-s!
— Zău, că-i foarte trist lucru!
— Mai trist nici că să poate și numai de atâta mă mai bucur, că am scăpat cu viața!... Ei și tu ce-ai mai făcut!

— Eu?... Nimica... Am umblat

încolo și încoace și te-am așteptat pe tine. Vremea asta rea îmi umple sufletul de groază.

— Da, da, într'adevăr bate un vânt groaznic.

— E adevărat c'a murit văduva!...

— Și cei doi copii unde-s?

— Copiii?... Așa... da... aceia zăceau în leagăn și durmeau... Unul abia poate umbla, iar sârmana Marta nici nu știe încă vorbi!... D-zeule, ce mizerie a fost în casa aceea!...

Fața pescarului s'a înourat. Oare de ce a luat soartea pe mamă delă aceste guri flămânde? Să oprește, privește lung pe soția sa, care tremură de frică, mai apoi îi zice:

— Ne va ajuta doar Atotputernicul!... Du-te și adă la noi pe copilașii aceea. Și dacă bunul Dumnezeu va vedea de acolo de sus, cum merg treburile pe aici, desigur, că ne va ajuta și poate voi avea și eu noroc mai mare la pești!... Încă n'ai plecat?...

— Da, iute plec indată, dar copiii sunt deja... sunt deja aici!... și i-a arătat copiii, cari durmeau un somn dulce pe așternutul cald.

Mărgineni. Trad. de Valeriu Crișianu. preot.

intate ministeriului ori Curiei. Urgez rezolvarea lor și rog rezolvare favorabilă. Mijloacecse imprumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moșii și păduri. Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoară, moară, mașini de imblatit mănate cu locomobil, cu motor, cu cai, ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu, ori iarbă, pentru adunatul fânului, ori despoierea cucuruzului, pluguri, etc., să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabrici de unde își poate cumpăra toate acestea plătibile în rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul meu este ca țaranul Român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Să vă feriți de firme cari nu sunt fabrici. Să vă feriți de agenți jidovi cari vă înșală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mănată cu mâna, care macină 160 kg. făină pe zi. Prețul e 320 cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate recvizitele economice. Cu stimă: **L. OLARIU**, Budapest, II., Margit-körút 11.

x Sunt două feluri de capete iscusite, și anume de acele, cari folosesc totdeauna la prăjituri, torte și la colaci praf de copt de 12 fiuleri, și deacele, cari mai revin încă asupra pravului de copt a lui Dr. Oetker e cel mai bun de prezent. Numărul celor dintâi mereu să sporesc, la cei din urmă slăbesce, ceace dovedește mai bine folosirea escelentului praf de copt a lui Dr. Oetker.

Mistificarea unui adevăr istoric.

VI.

Pe căile amintite caută clerul unit în genere, nu numai în Făgăraș, să-și înmulțească numărul aderenților Bisericii lor, cărora le propovăduiește astăzi prin scrieri, de pe amvon, doctrina catolică-papistă curată. Dacă judecăm că masa poporului, cu toate că se mărturisește „unită”, nu cunoaște decât învățătura ortodoxă și cultul ortodox, își poate închipi oricine ce operă tristă și funestă săvârșește clerul unit, conformându-se din ce în ce mai mult, în ce privește forma cultului, întocmirea internă a bisericilor, în ce privește săvârșirea tainelor, până chiar și în adiustarea vestmintelor preoțești, după spiritul doctrinei catolice-papistașe. Ba ce e și mai mult, în învățământul religios, elementar, tinerimea școlară, generația tină este crescută în învățăturile specioase catolice, căci catehismele lor conțin toate învățăturile greșite, ca purcederea Duhului Sfânt și dela Fiul, învățătura despre infaibilitatea papei, despre puterea lui temporală, despre purgatoriu, etc., cari învățături, nu numai că Biserica noastră ortodoxă le-a combătut întotdeauna, ca fiind neadevărate, dar nici poporul unit nu le-a profesat până acum și nu le-a cunoscut.

Prin aceasta propagandă, ruptura săvârșită la anul 1700 de unație în sânul neamului românesc devine tot mai adâncă, depărtându-se poporul dela credința lui strămoșască ortodoxă, prin ceace se primejduiește paralel și naționalitatea lui. Căci pentru cine nu e evident faptul, că d. e. pe toate popoarele de pe malurile Dunării, ca Grecii, Sârbi, Bulgarii, Muntenegrenii, cari au susținut pentru independența lor, vreme îndelungată, o luptă atât de eroică, astăzi încoronată cu succes, ce altceva le-a întărit și susținut în lupta lor, dacă nu credința ortodoxă? Credința ortodoxă le-a conservat naționalitatea, le-a dat independența și tot ea le va îndruma și pe calea adevăratului progres, dacă vor ține și în viitor cu tărie la ea? Tot așa stă lucrul și cu poporul român. El n'a cunoscut altă credință în afară de cea ortodoxă, această i-a păstrat naționalitatea, drept aceea la întrebarea: de ce lege ești? Răspunsul e: Român. Dovadă aceasta, că la noi la Români naționalitatea e crescută cu credința, cu legea ortodoxă. Numai prin unație este el sedus în zilele noastre de clerul unit la învățături streine, necunoscute de neamul românesc, cari învățături

ii se dau prin învățământ, predici, presă, broșuri, scrieri, prin misiunile așa de faimoase populare, la cari suflete aderente și credincioase ale bisericii ortodoxe se leagă sub păcat de moarte și se amenință cu muncile iadului de către misionarii Blajului, dacă mai cutează să treacă pragul Bisericii ortodoxe, în sânul căreia s'au născut! Tu venerabilă Biserică a Răsăritului, de unde a venit lumina evanghelică pe sama întregii omeniri, până când vei suferi să se abuzeze de toleranța ta proverbială, de aderenții unei „pusilla grex” al cărei trecut abia de numără două veacuri de existență?

Părintele vicariu, nu ezită a o înzestră pe aceasta „pusilla grex” cu notele caracteristice, ce le are, numai Biserica creștină întemeiată de D-l nostru Iisus Christos, cari sunt unitatea, sfințenia, catolicitatea și apostolicitatea. Se vede, că d-l vicariu, nu cunoaște cuprinsul exact al acestor noțiuni, din care fiecare conține câte-o întreagă mărturisire de credință. Numai fiindcă aceste atribute le găsește în „Catehismul catolic” (pagina 41) prelucrat în românește după Catehismul unguresc alcătuit după planul și instrucțiunea cea mai nouă a corului episcopesc din Ungaria, care catehism cuprinde învățătura papistă, nu constituie nicidecum un titlu de a le atribui, așa numai din senin, fără nici o motivare, și bisericii unite. Ce este mai mult, în același catehism, numirea de *unită* sau *greco-catolică* a fost înlocuit peste tot locul cu numirea de *catolică*.

Nota bene, acest catehism e introdus cu anul școlar 1913—1914 ca bază a învățământului elementar al religiunii creștine pentru tinerimea școlară unită din despărțământul III—VI.

Iubiți părinți ai acestei tinerimi, luați, vă rog, acest *Catehism catolic*, care mai înainte se numea *creștin*, și convingeți-vă despre învățăturile, în cari se cresc astăzi fiii voștri de către preoții tineri ai Blajului și veți vedea că el cuprinde o credință streină de legea noastră strămoșască ortodoxă și numele adevărat „unită” a fost înlocuit cu cuvântul *catolică*.

Semasiologia limbii susține că și cuvintele își au viața lor ca și oamenii, și cuvintele se nasc, trăiesc și în urmă mor, luându-le altele locul. Numai cât acest fenomen semasiologic are și o altă însemnătate, mare corelativă, asupra căreia, orice creștin unit serios ar trebui să-și fixeze atenția sa. El ne indică tendința din ce în ce mai exprimată a Bisericii unite de a se identifica cu Biserica catolică-papistașe, al cărei catehism a fost adoptat acum întâiași dată ca temelie a învățământului religios, fără nici o restricțiune. Înțelegem foarte bine, că unindu-vă cu Biserica Romei, i-ați imprumutat și atributele, ce și le arogă pe nedreptul, c'ar fi una sfântă, catolică și apostolică, dar ea și-a perdut deja de 10 veacuri dreptul la aceste însușiri esențiale ale Bisericii lui Iisus Hristos, prin ruptura săvârșită la anul 1054 în urma atitudinii arogante a lui Humbert față de Mihail Cerularie, patriarhul Constantinopolei, prin care ruptură Humbert a sfărțiat trupul Bisericii lui Iisus Hristos în două, după cum la 1700 un al doilea Humbert, Atanasie de tristă aducere aminte a sfărțiat trupul neamului nostru românesc din Ungaria.

Mă rog, ca să ne lămurim puțin, care e unitatea Bisericii unite, dacă e adevărată aserțiunea dlui vicariu, când susține că „să știe ori și cine, că biserica aceasta (greco-catolică) își are notele ei pecetluite de dl (!) Christos? Noi așa știm, că ea n'are nici un fel de unitate, câtă vreme ea are doctrina catolică-papistașe, pe de o parte, pe de alta cultul oriental, ea face parte — ca doctrină din biserica papistașe, ca rit din biserica Răsăritului. Ea are înfățișarea unui edificiu, care jumătate e dărâmat, adică doctrina, jumătate e zidit, adică ritul, fără nici o armonie și fără nici o unitate. Câtă contradicere bunăoară și la doctrină!

Dacă ea a introdus și introduce doctrina catolică în învățământ prin cărți și'n sufletul credincioșilor prin o mulțime de alte mijloace, deosebirile dintre biserica catolică și

cea orientală rămân și mai departe în doctrina cărților sale liturgice, ca în Minee, Triod, Penticostariu, Molitvelnic, Ciaslov, Octoich și celelalte, dacă nu cumva se poartă grije, cu prilejul retipăririi acestora, să se corecteze din punctul de vedere catolic-papist, introducându-se pretutindeni, unde e cu putință inovațiile, învățăturile greșite ale Bisericii, către care biserica unită înclină așa de mult — fără știrea poporului și cu care dorește să se identifice, deși — în aparență — s'arată că țin și la ritul oriental.

Unația este în genere numai un mijloc istoric pentru catolicizarea popoarelor, cari au recunoscut odată supremația papei. Politica papală consideră unația numai ca punte de trecere la romano-catolicism. Crede cineva, că papei îi convine ritul oriental, ce-l observe uniții, sau peste tot vr'un obicei oare care inerent cultului oriental? Se cugetă însă, că fiind odată primită doctrina catolică, de sine va urma delăturarea ritului grecesc prin modificările continue și succesive, ce le va aduce cu privire la cult și celelalte instituții bisericești, fără — bun înțeles, să observe poporul român gr-cat.

Cu catolicitatea stăm oare mai bine? Cuvântul grecesc *catolic* înseamnă în totalitate, în întregime, complet, creștin catolic este cel-ce crede complet, în întregimea ei doctrina revelată, fără de a'i adauge ceva sau a lua ceva din ea.

Așa crede oare biserica unită împreună cu biserica catolică, cari au — după cum am văzut, același catehism? Prin alterarea simbolului de credință și prin înoirile introduse în depozitul divin al credinței, ele și-au perdut caracterul catolicității.

Sfințenia și apostolicitatea de ce natură pot fi ele, când lipsesc unitatea și catolicitatea?

Aceste atribute le are, înzând cont de datele istoriei, numai Biserica creștină, din primele 8 veacuri creștine, Biserica, ce a premers schisma occidentală, și Biserica, care poate dovedi științificește, că a moștenit-o pe aceasta întru toate.

Dacă aceste lămuriri n'ar avea darul să lumineze pe cei-ce sunt nedumeriți și conduși de diferite prejudecăți cu privire la aceste chestiuni, acest jurnal își va oferi coloanele sale și mai departe pentru limpezirea adevărului, care nu poate fi decât numai unul.

Dl vicariu găsește de nimerit lucru să pună față'n față activitatea pastorală dezvoltată de biserica ortodoxă cu activitatea misiunilor populare din biserica unită, pe care o află superioară. — Când însă ar ști lumea, cum, după ce metodă să predică cuvântul lui Dumnezeu, ce abuzuri săvârșesc misiunii moderni, cari se predică mai mult pe sine, înțeleg ideile lor și nu adevărul divin, atunci ar înțelege, că tocmai libertatea preamare acordată predicării, e cauza atâtor și atâtor erezii noi, cum e sacra-Inimă a lui Iisus, Concepțiunea Imaculată, cultul esagerat adus P. S. Fecioare Maria și alte multe de cari răsună amvoanele Bisericilor catolice și protestante din Apus, precum și ale bisericii unite. Recunoaștem, fără îndoială câte-va genii oratorice, ca Ioan Gură de Aur, și alți sfinți părinți cari au avut o înrăurire binefacătoare asupra contemporanilor lor. Dar de aceștia nu se nasc în toate veacurile.

Prin aceasta nu voim să justificăm Biserica ortodoxă, când poate — nu consideră — cum trebuie utilitatea predicării prin viul graiu și scris a cuvântului divin mai ales în vremile noastre, când atâtea curente și dușmani își îndreaptă săgețile lor împotriva Evangheliei și Creștinismului, revelațiunii, Bisericii etc. dar nici să ridicăm cap de acuză împotriva ei fiindcă nu imitează pe soru-sa, a căreia activitate pastorală suferă de aceeași boală, că și a bisericii catolice și a căreia predicare zisă creștină e mai curând un *chimbă răsunător*, care nu poate comunica decât o emoție trecătoare, vapoasă sufleteilor, care rămân reci.

Biserica ortodoxă a pus preț mai mare pe omiliile Sfinților Părinți ai Bisericii, decât pe predicile proprii, de altfel cetirile din Sf. Scriptură, sfințele slujbe, rugăciunile, să-

vârșite în limba înțeleasă de popor, constituie un învățământ cu mult mai ortodox, care are o influență cu mult mai binefăcătoare asupra credincioșilor, decât niște predici în care se bate apa în piună, și 'n cari forma omenească primează fondul divin. Grație acestei moderațiuni adevărul exanghelic s'a păstrat în toată curățenia lui dumnezeiască numai în Biserica ortodoxă, câtă vreme în Biserica apuseană acelaș adevăr divin a fost întunecat într'atâta, încât nu se mai poate cunoaște, printr'o predicare rău înțeleasă a celor chemați și nechemati. Sapienți sat.

Va urma. *Nicolae Borzea de Vist*
protopopul tractului Făgăraș, etc.

CĂRȚI, FOI și REVISTE.

A apărut Nr. 5 din *Transilvania*, revista „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”. Director Oct. C. Tăslăuanu. Apare în fiecare lună sub îngrijirea unui comitet de redacție a secțiilor științifice-literare. Membrii „Asociațiunii” primesc „*Transilvania*” gratuit. Abonamentul pe un an 10 cor. în monarhie și în străinătate 12 cor. Redacția: Sibiu (N. Szeben strada Șaguna Nr. 6). Cuprinsul: Dr. Const Pavel: La chestiunea manualelor în școlile noastre secundare. Sextil Pușcariu: Isforia literaturii noastre vechi: Capitolul III. Dr. Al. Borza: Numiri populare de plante. Vasile Zdrenghea: Folclor: Soacra și noră-sa, Brăul de aur. Dări de seamă: Romulus Ionașcu: Gramaticii români (Dr. Nic. Drăganu). Cronică.

A apărut „*Junimea Literară*” Nr. 1—3 Anul XI. Revistă Literară-Științifică, cu următorul cuprins: După zece ani, George Tofan. Un epilog (versuri) Nicu Dracinschi. † Teodor Tarnavski, Dr. Sextil Pușcariu. Sub creanga înflorită (versuri) G. Rotică. Legăturile noastre cu Ardealul, Dr. I. Nistor. „Cântecul Neamului” (ferie națională) Gr. cav. de Pantaisi și Aurel Stefanelli. Icoane din trecutul românesc al orașului Siret, Simeon Reli. Cântecul haiducului (versuri) G. Alvirescu. Isprăvește (o povestire după însemnări vechi) D. Moldovan. Cronică științifică: Ernst Haeckel Dr. Eugen Botezat. Motive ale Industriei casnice de broderii din Bucovina, Dimitrie Dan. Cronică.

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Fata cu 5 pețitori și servitorul.

piesă teatrală-dramatică populară în 3 acte.
(15) (Urmare)

Gligor. Vă rog, când să va mărita Elenuța să mă chemați să iau și eu parte bare-mi la nuntă, dacă nu vrea să se mărite după mine și să-mi fie nevastă!

Nuța. Cu toată plăcerea te vom chema.

Gligor. Vă mulțămesc înainte lele Nuța și pentru această neplăcere ce a făcut Elenuța cu mine de m'a ținut până acuma numai cu vorba de nu m'am însurat îi mulțămesc, cu toate că pentru aceasta nu trebuie să avem vorbă unii cu alții, ci întocmai cum am fost până acum și deacum înaintea tot bine să fim laolaltă. Cu aceste cuvinte sfârșesc vorba cu Dvoastră — Noroc bun.

Cu toții Să dea D-zen noroc.

Ion. Pentru aceea vom fi tot asemenea ca până acum, la nuntă te vom chema cu toată plăcerea, fi în pace numai să vii.

Gligor. Eu viu numai să mă chemați.

Nuța. Bine, bine, (Gligor iese).

Ion. Da spune ce-i cu tine Elenuța, parcă nu ești în toată firea de câteva zile?

Elenuța. Da nu-i nimic eu mă voiu mărita după cine voi vrea eu și nu după cine veți vrea Dvoastră.

Nuța. Da după cine vrei să te măriți?

Harry Leater Polish

escelent mijloc High-Life
pentru curățitul ghetelor

Se capătă în Făgăraș la:

Frații Neumann

» Rotschild, drogerie

Adolf Schmidt, prāv. de ghetete

En gros să se ceară dela

REITER & Comp.

Budapest VIII.

Colaci de Rusale

Găzdoia cuminte taie rețeta
aceasta și face încercare cu ea.

La întrebuintare: 25 dg. unt, 20 dg. zahar, din 7 ouă albuș pentru spumă, 50 dg. făină de grâu amestecate laolaltă cu praful de copt al lui Dr. Oetker, 10 dg. stafide, 5 dg. citrat, coji rase dela o jumătate lămâie, puțină sare și $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{4}$ litru lapte.

Modul de pregătire: Mestecăm untul până face spuma, punem apoi în el zaharul, gălbenușul de ou, laptele, sarea, făina, le amestecăm cu praful de copt și pe urmă adaugem stafidele, lămâia, citronatul și spuma de ou. Aceasta o punem în forma unsă cu unsoare și o presărăm cu migdale și o coacem 1 oră și jum.

Notă: În aluat punem atâta lapte până cură gros și se desface de pe lingură.

De vânzare.

Din cauza desfacerei unei fabrici de tăiat scânduri, să află de vânzare următoarele mașini și anume:

Mașină cu abur stabil de 28 PH
cu prețul de . K. 2000.—

Motor cu oleiu de 16 PH.
cu prețul de K. 3500.—

Elenuța. După cine imi place mie și-am gătat cu vorbele (Florica intră).

SCENA VIII.

(Cei de sus și Florica).

Florica. Nu aduc mâncarea înlăuntru lele Nuța, că ciasul e la doisprăzece.

Nuța. Nu o aduce aici, mergem noi acolo în culină să mâncăm, dute și gată masa (iese).

Ion. Să mergem.

Nuța. Vino Elenuța să să mâncăm cu toții odată.

Elenuța. Nu merg nicăiri lăsațimă'n pace!

Ion. Da 'an spune ce-i cu tine?

Elenuța. Nu-i nimic.

Ion. (cătră Nuța încet). Tu muiere! ar trebui să o trimetem pe Florica după Teodor să vie aici, că poate pentru el o doare capul.

Nuța. Da zău bine zici să mergem să o trimetem.

Ion. (șoptește la ureche Nuții). Spune-i ceva Elenuții!

Nuța. (cătră Elenuța). Noi mergem la mâncare draga mamei, tu până ce mâncăm gândește-te care-ți place dintre ăștia cinci.

Elenuța. Mie al șaselea imi place!

Ion. Auz, auz!

Nuța. Da care-i al șaselea?

Elenuța. Care o veni de acum înainte.

Nuța. Foarte bine (cătră Ion). Vino dar să mergem noi bărbate la mâncare.

Ion. Da, da, să mergem (se duc).

Gater de 18 cl. $\frac{1}{2}$ m. cu
prețul de . . . . 2800.—

Detto de 36 cl. cu prețul de 3800.—

Mașină de geluit scânduri
și lemne cu prețul de 1400.—

Ferestreu de retezat cu . 550.—

Dinamo electric cu preț de 700.—

Toate mașinile sunt în bună stare și pentru funcțiune să dă garanță. Cumpărătorii să se adreseze deadreptul în Făgăraș cătră firma:

Frații Ștof

Incunoștințare!

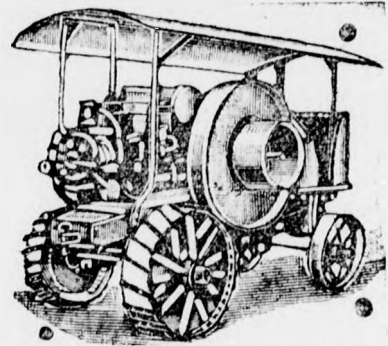
Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că am deschis un

MAGAZIN DE VAR,
în Făgăraș, ulița Timarilor Nr. 20,

unde vând VAR de prima calitate în mare și mic, cu prețurile cele mai ieftine. — Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu stimă

Vasile Beclerean.

Cele mai bune și neîntrecute

Motoare de imblătit de sine mergătoare
Motor de zdrobit piatră de sine mergător
Ferestrecu și mașini de tăiat lemne de sine mergătoare

Instalațiuni de mori cu motor de benzină, de product de gaz și de uleiu brut
Motoare pentru pluguri, cari se pot folosi și la imblătit și la transportat greutate.

Binevoii a vă adresa la firma

KELLNER și SCHANZER
Budapest, Kálmán-utca 3.

SCENA IX.

(Elenuța singură).

Oare ce să fie Doamne cu Petru de nu mai vine? Ori poate iso fi stat cineva în cale. (plângând). Săracul Petru of, săracul de el, oare unde o fi. Oare ce face de nu mai vine. (în voe). Ori ce vor face părinții cu mine n'am să merg după nimeni ci numai după cine vreau eu, după Petru, după sufletul meu. Când era aici la noi servitor, nu l'am luat nici în seamă, vedeam numai că-i harnic și din când în când mai vorbea cu Florica și totuși oare cum și atunci mai trăgea cu ochiu cătră mine eu nu ziceam nimic, decât îl luam în răs, imi făcea mai multe glume, și încă aproape toate de dragoste, așa știam eu să-mi petrec așa imi venea să răd, dar ca să-mi fie el cândva amic și poate chiar bărbat, nici prin minte nu mi-a pleznit, cu toate că acum, mi-a căzut drag. Ș'apoi încă cât de drag? de mi-aș da chiar și sufletul pentru el, ba mie așa de scump și drag ca ochii din cap. (tare). Ori și ce mi-or zice ei, nu ascult, mie imi place Petru și am gătat de aici incolo, dacă nu mă vor lăsa părinții să merg de nevastă după el, eu imi sfârșesc zilele vieții. (plânge). Oare unde-i de nu mai vine. (Petru intră).

(Va urma).

HOTEL-SAVOY Budapesta, VIII., József körút Nr. 16.

Hotel modern, din nou aranjat, cu încălzit hermetic, în toate odăile conduct de apă rece și caldă, ziua și noaptea (lift) ascensor.

Sub conducerea personală a dlui RENDES SZIDOR proprietar.

ODĂI cu UN PAT dela 3 cor., cu DOUĂ PATURI dela 5 cor. în sus,
cu încălzit, luminat și serviciu. — Odăile excepționabil de curate.

Introdus de curând noul sistem PENSIO, proviziune zilnică pentru 4 cor., pe timp îndelungat scăzământ.

CAMERE cu luna pentru 80 coroane.

DANIEL HAUPT Făgăraș

piața mare Francisc Iosif, lângă casele dlui dr. Șenchea.

Recomand mult On. public din loc și dela sate bine asortat și renumitul

Magazin

de FERĂRIE, de VASE pentru
cuhă, și de UNELTE (re-
cuisie) pentru toate branșele
de industrie, și economie.

Puști, Revolvere și patroane etc. Cuțite,
Rezușuri, Pile cu marcă, Clește și Ciocane.

Lanțuri de toffelul și cuie de drot și de fer.
Castroane și oale din blech și tuci smălțuite
dela ¼ litru până la 30 de litre. — Ghilauă și
sfledere pentru mecanici (lăcătuși) și rotari dela
16 fil. până la 12 cor. buc.

Cine cumpără din prăvălia mea se va convinge că numai articole bune, tari și solide să află și să
vând cu prețurile cele mai convenabile. — Serviciu culant și prompt.

Rog Onor. public de o cercetare număroasă și de binevoitorul sprijin, sunt cu deosebită stimă

DANIEL HAUPT, comerciant.

Masini

de săpat, de tăiat fân, paie și napi
de sfărmat cucuruz, de sflederit,
PLUGURI de fier, Grape, Sfledere pentru fer
și lemne. Nocovalme, divano, firestreie de
mână și de șogere. — Mașini de fier (Sobe) din
bleh și tuci. — Mașini de tuns. Briceje de ras.
Zaruri (lăcate) pentru uși, ferestri, coastene și lăzi
dela 30 fil. în sus până la 6 coroane bucata.

Văpsăli gata în oleiu, în toate colorile, pentru
podini, uși, ferestri, pentru fier, blech,
lemn și piatră, pentru zugrăvit, case, biserici și cruci.

INȘTIINȚARE.

Subscrisul aduce la cunoștința Onor. public, că
în Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46, în casale
proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu recvizite pentru fântâni
și cu acarete economice. Stă la dispoziție totdea-
una gata cară întregi și roate din lemn de orice
mărime, mașini de sămănat cucuruz și de săpat.

Rog onor. public, că la caz de trebuință la ori-
ce lucrări ce aparțin de branșele aceste și ori-ce
reparaturi și fântâni din nou făcute, a mă onore
cu prețurile comode, care le eșeuit solid și prompt
cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-mă de sprijinul binevoitor. Cu stimă,

Szepesi Sándor,

măestru ferariu, rotariu și fântânariu.

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia franceză

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre - New-York

și

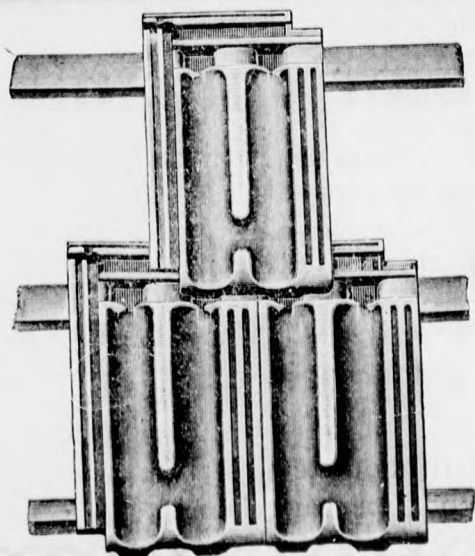
KANADA

Via Basel (Schweitz) Paris.

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14-97.

Tigle franceze cu falz dublu
de Brașov.

Var și Cement

de vânzare în mare la

Frații LICHT în Făgăraș.

(Casele farmacistului Hermann.)

Transport franco, la orice stație (gară).

Deschidere

Deschidere

GEORGE SCHENKER și FIUL

Fabrică sibiană de spirt, depozit liber și rafinerie de spirt
Fabrică de Liquer și Rum

a deschis în Făgăraș, ulița Becleanului Nr. 5

un depozit principal

unde se capătă în mare și mic tot felul și cele mai fine: Liqueruri, Rumuri, Spirt rafinat de 96°, precum și beuturi spirituoase, fabricație proprie, de: drojdii, dreve, prune, etc., se vând liber precum și în sticle închise cu prețurile cele mai ieftine.

Deschidere

Deschidere

Balsamul apotecarului A. Thierry

este neintrecut în efect la boalele de plumăni și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tușă. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgârșiturilor de stomac și colică. Vindecă vâna de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac exelent la dureri de dinți, la dinți gău-noși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întărește ginjiile și gura, încetează mirosul obvenit din stomac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă tofiful de rane, orbalți, beșici provenite din ferbințea, unflături, negei, ursură, membre înghetate. În aontra durerilor de urechi e un leac neprețuit. — Să fie la îndămnă în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Örangyal gyógyszertára“ Pregrada (lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat cuvenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută pornirea lapte-lui, nu să întărește pieptul. Orbalțul de piept (foc vin), folosește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflata, la caries, rani venite prin lovituri, tăieturi, împuscături, strivituri, inpunsături, sdroboturi, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă, alice, năsip, prav, etc. la creștere din corp, la corbunculus, neoplasme, chiar și contra racu' lui, vermi, putreziciune, rosături, beșici, orice arsături, rane ivite prin lungi zăcere a bolnavului, la buboae, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăralei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. În mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drogeria Fraților Radonovits în Budapesta. Unde nu să află depou, să se comande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. Örangyal-gyógyszertára Pregrada (lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și es-cursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospetăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate capăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Difreit e **Vinuri** indigene și streine.
Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.
Serviciu culanț. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospetăria Națională, București.

Avis fraților români!

Celor ce pleacă la Brașov, sau voesc a trece sau vin din Regatul român, se nu uite a cerceta

Restaurantul Nr. 5,

din strada lungă (Brașov)

al D-lui STEFAN SUCIU,

unde să oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.